

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och till vissa lagar som har samband med den (RP 86/2018 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef, överdirektör Olli-Pekka Rantala, kommunikationsministeriet
- enhetsdirektör, regeringsråd Laura Eiro, kommunikationsministeriet
- konsultativ tjänsteman Elina Immonen, kommunikationsministeriet
- överinspektör Joel Karjalainen, kommunikationsministeriet
- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- vägtrafikdirektör Marko Sillanpää, Trafiksäkerhetsverket
- specialsakkunnig Teemu Toivanen, Trafiksäkerhetsverket
- direktör Janne Marttinen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- överinspektör Jarkko Mäki, Enheten för utredning av grå ekonomi
- specialforskare Jussi Pääkkönen, Konkurrens- och konsumentverket
- ledande expert Mia Keskinen, Skatteförvaltningen
- revisionschef Onni Kulla, Skatteförvaltningen
- överinspektör Jarkko Mäki, Skatteförvaltningen
- projektchef Markus Kauppinen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- teknisk direktör Hannu Pellikka, A-Katsastus Group Oy
- teknisk direktör Timo Ojala, K1 Katsastajat Oy
- direktör Jari Kujala, Kajon Oy
- verkställande direktör Juha Pentikäinen, Lähitaksi Oy
- direktör för samhällsrelationer Robert Torvelainen, Uber
- verkställande direktör Pekka Rissa, Autoalan Keskusliitto ry
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf
- verkställande direktör Anna-Liisa Tarvainen, Trafikskyddet
- jurist Joona Kaunisniemi, Suomen Taksiliitto ry
- utvecklingsdirektör Jouni Mutanen, Suomen Taksiliitto ry
- verksamhetsledare Björn Ziessler, Privata Besiktningsställes Föbund rf

Betänkande KoUB 37/2018 rd

- verksamhetsledare Marko Forsblom, Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Polisstyrelsen
- Huvudstaben
- direktör Janne Marttinen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- Folkpensionsanstalten
- Järvi-Suomen Matkailu Oy
- Semel Oy
- Teknologiska forskningscentralen VTT Ab
- Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT ry
- Autokatsastajat AK ry
- Bilimportörerna och -industrin rf
- Maskinföretagarnas förbund rf
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- Linja-autoliitto
- Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- Suomen Motoristit ry
- Suomen Taksiliitto ry.

Inget yttrande av

- undervisnings- och kulturministeriet
- miljöministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet. Propositionen hänför sig till regeringsprogrammets spetsprojekt för smidigare lagstiftning. Enligt förslaget krävs det koncession för fordonsbesiktningsverksamhet även i fortsättningen, men de gällande bestämmelserna ändras så att koncessionen beviljas per aktör och inte längre per verksamhetsställe. Dessutom slopas den nuvarande koncessionsuppdelningen i olika besiktningslag och mellan besiktning av lätta och tunga fordon. I fortsättningen berättigar en besiktningskoncession till att besikta alla besiktningslag och alla fordonskategorier.

Samtidigt föreslås det att skyldigheten att utföra alla besiktningar i enlighet med koncessionen slopas. I fortsättningen gör en koncessionshavare en anmälan till Transport- och kommunikationsverket om alla de besiktningsställen vid vilka denne utför besiktningar. I samma anmälan ska det också anges vilka besiktnings tjänster som erbjuds vid varje besiktningsställe.

Det föreslås att inträdeskraven till vidareutbildning för besiktare lindras. Inträdeskravet för besiktare till utbildningsperioden för lätta fordon i utbildningen i periodisk besiktning är i fortsättningen sex månaders verkstadserfarenhet inom fordonsbranschen eller motsvarande erfarenhet eller kompetens. Detta innebär att erfarenhetskravet inte längre är strängare för dem som avlagt andra

Betänkande KoUB 37/2018 rd

lämpliga grund- och yrkesstudier i maskinteknik vid en yrkeshögskola eller en specialyrkesexamen och yrkesexamen än för dem som avlagt grund- och yrkesstudier i fordonsteknik vid en yrkeshögskola.

Dessutom görs det en precisering av grunderna för sanktioner till innehavare av besiktningskoncession och besiktare. Till skillnad från nuläget får Transport- och kommunikationsverket förena alla förbud eller ålägganden som verket har meddelat med vite. Det föreslås även att den rättsliga grunden för den så kallade testbilsverksamheten görs tydligare.

Samtidigt föreslås det ändringar också i bestämmelserna om taxametrar i fordonslagen och lagen om mätinstrument. Den föreslagna ändringen anger tydligare i vilka situationer en taxameter ska användas, i enlighet med riksdagens tidigare godkännande. Samtidigt överförs tillsynen över efterlevnaden av lagen om mätinstrument och lagen om marknadskontrollen av vissa produkter i fråga om taxametrar från Säkerhets- och kemikalieverket till Trafiksäkerhetsverket.

Lagen om ändring av lagen om fordonsbesiktningsverksamhet avses träda i kraft den 1 november 2019. Ändringarna av fordonslagen, lagen om mätinstrument och lagen om marknadskontrollen av vissa produkter avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Utfrågade sakkunniga kunde i huvudsak samtycka till de ändringar regeringen föreslår i besiktningsbestämmelserna och de instämde i regeringens motivering om att den föreslagna regleringen bland annat ger företagen bättre möjligheter att erbjuda de allra vanligaste besiktningarna, samtidigt som företagen behöver investera mindre och kan specialisera sig.

Besiktning är lagfäst myndighetsverksamhet, och utskottet slår fast att det rör sig om angelägen verksamhet med tanke på trafiksäkerheten och miljön. Besiktningen är en nödvändig hörnsten och grundval för all övervakning av vilket skick fordonen är i. Besiktningsverksamheten bör utvecklas och dess kvalitet höjas. I detta utvecklingsarbete är det avgörande vilka metoder och resurser myndigheterna har till sitt förfogande.

Besiktningsverksamhetens kvalitet samt tillsynen

Frågor som togs upp av utfrågade sakkunniga var kvaliteten på besiktningarna samt myndighetstillsynen och dess resurser. Även kommunikationsministeriet höll med om att det i dagens läge finns rum för förbättring i besiktningsverksamheten. Utskottet understryker att det väsentliga är kvaliteten på verksamheten oberoende av vem som är verksamhetsutövare. Detta förutsätter effektiv myndighetskontroll och bevarad tillståndsplikt. Dessutom är det viktigt att koncessionshållarna och besiktarna även fortsättningsvis är tillförlitliga.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

Enligt Polisstyrelsen är det önskvärt att den förenklade förhandstillsynen också i praktiken leder till en effektivare efterhandstillsyn och till att de som utför tillsynen använder alla metoder som lagen tillåter och att tydliga sanktioner påförs vid försummelser. Det räcker inte med hot om sanktioner, utan efterhandstillsynen måste vara effektiv, effektfull, heltäckande och högklassig.

Kommunikationsministeriet anser att effektivare myndighetstillsyn är det rätta verktyget om man vill förbättra kvaliteten. I propositionen föreslås sådana ändringar som enligt ministeriet påverkar resursfördelningen inom Transport- och kommunikationsverket, som ansvarar för tillsynen över besiktningsverksamheten. Ändringarna lösgör nämligen resurser för förhandstillsynen till förmån för efterhandstillsynen. Enligt ministeriets bedömning kommer tillsynsresurserna att kunna användas effektivare och verksamheten att få större genomslag. Ministeriet anser att Transport- och kommunikationsverkets möjlighet att utnyttja extern expertis effektiviserar användningen av tillsynsresurserna och möjliggör en effektiv tillsyn. Om tillsynen begränsas på så sätt att den bara får utföras som tjänstearbete kommer det att uppstå ineffektivitet i verksamheten, vilket innebär mindre tillsyn, menar ministeriet. Det övergripande ansvaret för tillsynen kvarstår dock hos Transport- och kommunikationsverket, och ministeriet tror inte att utläggning av vissa enstaka funktioner kommer att försämra kvaliteten på verksamheten.

Enligt uppgifter som framförts under sakkunnigutfrågningen finns det i dagsläget bara ett par personer inom Transport- och kommunikationsverket med ansvar för tillsyn över besiktningarna och samordning av tillsynen. Utöver detta övervakas besiktningen av besiktningsstället självt genom egenkontroll och i fråga om de digitala besiktningshandlingarna av en extern aktör som Transport- och kommunikationsverket anlitar. För inspektioner på stället svarar en annan extern aktör som verket köper tjänsterna av och för tillsynen över besiktningsställets anordningar en tredje extern aktör. Via testbilsverksamheten kommer en fjärde extern aktör också att utöva tillsyn och när det gäller kvalitetssystemet ett certifieringsföretag, medan den ansvariga aktören när det gäller ackreditering är ackrediteringsorganet Finas. Enligt sakkunniguppskattningar måste antalet aktörer som utövar tillsyn bli åtminstone hälften mindre. De besparingar detta ger kommer de facto också att ge ett resurstillskott.

Utskottet konstaterar att de som övervakar besiktningsverksamheten måste ha tillräckliga resurser för effektiv tillsyn. Dessutom är det nödvändigt att med det snaraste utreda om den nuvarande modellen med utläggning av verksamhet är fungerande eller om tillsynen bör övertas av Transport- och kommunikationsverket för att utföras som tjänstearbete.

Återkoppling. Föreningen Trafikskyddet påpekade i sitt yttrande att förarna har små möjligheter att ge tillsynsmyndigheten upplysningar och återkoppling om att allt inte fungerat som det ska vid en besiktning. Det enda som står till buds är en officiell begäran om omprövning av besiktningsbeslutet, och en sådan kostar. Kommunikationsministeriet välkomnade förslaget om att Transport- och kommunikationsverket kan samla in feedback om besiktare på något enklare sätt. Ett sådant sätt att ge återkoppling måste införas med det snaraste, menar utskottet.

Uppföljning

Något som utfrågade sakkunniga ansåg vara viktigt är att det ges akt på priser och tillgång när det gäller besiktningstjänster för tunga fordon och att man försöker säkerställa servicen. Därför mås-

Betänkande KoUB 37/2018 rd

te det efter lagens ikraftträdande ges akt på att utbudet och kvaliteten på besiktningstjänsterna håller måttet.

Utskottet påpekar att det enligt uppgift är svårt att i förväg bedöma hur omfattande effekterna av de föreslagna ändringarna är och huruvida effekterna är tillräckliga. Det sker just nu också andra betydande förändringar inom den aktuella branschen. Kommunikationsministeriet har ansett att man nog måste följa hur kvaliteten på besiktningsverksamheten utvecklas de närmaste åren och att fortsatta åtgärder måste vidtas om kvaliteten på verksamheten inte förbättras. Enligt ministeriet följer Transport- och kommunikationsverket hur kvaliteten utvecklas, och verket rapporterar regelbundet till ministeriet.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid vikten av att ge akt på besiktningsverksamhetens kvalitet och att vid behov vidta åtgärder för att garantera kvaliteten. Riksdagen förutsatte i samband med behandlingen av proposition RP 9/2017 rd med förslag till lagar om ändring av fordonslagen, lagen om fordonsbesiktningsverksamhet och lagen om ordnande av enskilt godkännande av fordon i sitt svar att statsrådet följer hur lagstiftningen fungerar, särskilt i fråga om trafiksäkerheten. I regeringens årsberättelse för 2017 sägs det att de berörda lagändringarna trädde i kraft våren 2018 och att inga slutsatser har kunnat dras om hur de fungerar eller får genomslag. Utskottet anser att ett nytt uttalande bör godkännas, där

riksdagen förutsätter att statsrådet nog följer hur reformen fungerar och vilka effekter den får och även hur kvaliteten på besiktningsverksamheten utvecklas, särskilt när det gäller hur tillsynen fungerar, och att statsrådet vidtar åtgärder, om kvaliteten på besiktningsverksamheten inte blir bättre än i dag.

DETALJMOTIVERING

Lagförslag 1

Ingressen. De paragrafer som nu enligt förslaget ska ändras i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet har också ändrats i samband med reformen av trafik- och transportmyndigheterna (RP 61/2018 rd — RP 104/2018 rd — KoUB 23/2018 rd). Utskottet har ändrat ingressen lagtekniskt för att ändringarna ska avse rätt lag i samband med reformen.

Lagförslag 2—4

Propositionen lämnades precis innan reformeringen av taxitrafiken i lagen om transportservice (320/2017) trädde i kraft. Utskottet anser att det inte finns tillräckligt med upplysningar och information om konsekvenserna av den reformen för att ändringarna i lagförslag 2—4 ska vara motiverade. Därför föreslår utskottet att lagförslag 2—4 förkastas.

Det finns anledning att inhämta erfarenheter av reformens verkningar och att efter analys av erfarenheterna återkomma till fortsatt beredning om resultatet eller situationen kräver det.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

Återkoppling. Enligt utfrågade sakkunniga riktar sig konsumenternas kundrespons om taxireformens konsekvenser inte alltid till myndigheterna. De behöriga myndigheterna är Transport- och kommunikationsverket och Konkurrens- och konsumentverket, men medborgarna känner inte alltid till behörighetsfördelningen mellan myndigheterna. Därför anser utskottet att konsumenterna bör upplysas om hur de ska ge respons om reformkonsekvenserna. Dessutom måste det göras lättare att ge respons om taxireformen, menar utskottet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 86/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen forkastar lagförslag 2—4 i proposition RP 86/2018 rd.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om fordonsbesiktningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) 3 § 1 mom. 2 punkten samt 12, 21 och 26 §, av dem 3 § 1 mom. 2 punkten och 12 och 26 § sådana de lyder i lag 939/2018, ändras 5–8 §, 9 § 3 mom. 2 punkten, 13 och 14 §, rubriken för 3 kap., rubriken för 15 § samt 15 § 1 mom. och 3 mom. 3 punkten, 16 §, 17 § 2 mom., 19 § 2 mom., 21 a §, rubriken för 4 kap., 22 §, 23 § 1 mom., 27 och 28 §, 29 § 1 mom., 38 § 3 mom., 41 § 1 mom. samt 43–45, 48, 50 och 52 §, av dem 5, 8, 13, 14 och 16 §, 19 § 2 mom., 21 a, 22, 27 och 28 §, 29 § 1 mom. 38 § 3 mom, 41 § 1 mom. samt 43—45, 48 och 50 § sådana de lyder i lag 939/2018 samt 7 och 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 474/2017 och 303/2018, ~~14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 474/2017, 21 a § sådan den lyder i lag 1387/2015, 45 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 303/2018 och 48 § sådan den lyder i lag 303/2018,~~ samt
fogas till lagen nya 14 a, 42 a, 43 a och 43 b § som följer:

Betänkande KoUB 37/2018 rd

2 kap.

Besiktningsskoncession

5 §

Delar av en besiktning som får utföras utan besiktningsskoncession

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att kontroll av avgasutsläpp, bromssystem, dragkopplingar och hastighetsbegränsare samt andra smärre delar av besiktningssuppgifterna får utföras även av någon annan än den som har beviljats besiktningsskoncession (*kontrollställe*). Ett kontrollställe ska ha behövliga lokaler, tillräckliga kontrollanordningar samt kompetent och sakkunnig personal.

Transport- och kommunikationsverket utövar tillsyn över kontrollställena och kan meddela dem en anmärkning eller varning, om

- 1) kontrollstället inte har tillgång till behövliga lokaler,
- 2) kontrollstället inte har tillgång till tillräckliga kontrollanordningar,
- 3) underhållet av kontrollanordningarna eller kontrollen av mätningarnas exakthet har försumats, eller
- 4) kontrollerna inte har utförts på behörigt sätt.

Transport- och kommunikationsverket kan bestämma att de kontroller som utförs vid ett kontrollställe inte godkänns, om de brister eller försummelser som avses i 2 mom. fortfarande förekommer trots en varning.

Närmare bestämmelser om de krav som ska ställas på kontrollställena och om tillsynen över verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas det också bestämmelser om de intyg som ska utfärdas över utförda uppgifter och om intygens giltighet. Bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar finns i 52 §.

6 §

Besiktningsskoncession

Besiktningsskoncession beviljas på ansökan, och den berättigar till utförande av periodiska besiktningar, kontrollbesiktningar, registreringsbesiktningar, ändringsbesiktningar och kopplingsbesiktningar av lätta och tunga fordon.

7 §

Förutsättningar för beviljande av besiktningsskoncession

För att besiktningsskoncession ska kunna beviljas krävs det att

- 1) sökanden har rätt att idka näring i Finland,
- 2) sökanden inte är försatt i konkurs och, om sökanden är en fysisk person, att han eller hon är myndig och att hans eller hennes handlingsbehörighet inte har begränsats,
- 3) sökanden är tillförlitlig,

Betänkande KoUB 37/2018 rd

4) sökandens verksamhet är ordnad så att annan verksamhet som sökanden bedriver i anslutning till fordon än besiktningsverksamhet inte inverkar på slutresultatet av besiktningen,

5) sökanden förmår säkerställa en tillräckligt hög kvalitet på verksamheten och sökanden har ett tillräckligt omfattande kvalitetsledningssystem som har certifierats av ett ackrediterat certifieringsorgan och uppfyller de krav som anges i standarden SFS-EN ISO 9001:2008, som gäller krav på kvalitetsledningssystem, eller en nyare version av den standarden, och i vilket de krav som föreskrivits och bestämts för besiktningsverksamheten beaktas, eller har ett ackrediterat kvalitetssystem som uppfyller de krav som anges i standarden SFS-EN ISO/IEC 17020:2012 eller i en nyare version av den standarden,

6) sökanden har ändamålsenliga förbindelser till trafik- och transportregistret.

Besiktningskoncession beviljas inte om det av ansökan eller omständigheterna i övrigt framgår att arrangemang som hänför sig till ansökan har vidtagits för att kringgå bestämmelserna om förutsättningarna för besiktningskoncession.

8 §

Exceptionella förutsättningar för koncession för besiktning av tunga fordon

Om utbudet av tjänster för besiktning av tunga fordon är bristfälligt i regionen får Transport- och kommunikationsverket bevilja en innehavare av besiktningskoncession dispens för besiktningar av tunga fordon, om innehavarens lokaler eller anordningar på besiktningsstället till smärre delar inte uppfyller de krav för besiktning av tunga fordon som föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

När Transport- och kommunikationsverket bedömer om utbudet av besiktningstjänster är bristfälligt ska verket ta hänsyn åtminstone till tillgången till tjänster för besiktning av tunga fordon i regionen, de resor som normalt företas i regionen när ärenden ska skötas samt antalet tunga fordon som omfattas av besiktningsskyldighet.

Transport- och kommunikationsverket ska återkalla en sådan dispens som avses i denna paragraf, om den förutsättning enligt 1 mom. som gäller bristfälligt utbud av besiktningstjänster inte längre uppfylls. Verksamheten enligt den återkallade dispensen ska upphöra senast ett år efter det att bristen i utbudet av tjänster har blivit avhjälpt.

9 §

Bedömning av sökandes tillförlitlighet

En sökande eller annan person som avses i 1 mom. betraktas inte heller som tillförlitlig

2) under högst fem år på grund av tidigare verksamhet, om sökanden eller personen genom sin verksamhet av någon annan orsak än de som avses i denna paragraf har orsakat återkallande av besiktningskoncession enligt 43 a §, eller

Betänkande KoUB 37/2018 rd

13 §

Ansökan om besiktningskoncession

Besiktningskoncession söks skriftligen hos Transport- och kommunikationsverket. Till ansökan ska fogas

- 1) utdrag ur handelsregistret eller någon annan motsvarande utredning samt utredning om ägandeförhållandena i bolaget, om sökandens verksamhet bedrivs i bolagsform,
- 2) en redogörelse för hur sökanden säkerställer att verksamheten är av tillräckligt hög kvalitet och en redogörelse för det system som avses i 7 § 1 mom. 5 punkten,
- 3) en redogörelse för hur sökanden ordnar sin verksamhet så att annan verksamhet som sökanden bedriver i anslutning till fordon än besiktningsverksamhet inte inverkar på slutresultatet av besiktningen,
- 4) en redogörelse för hur sökanden ämnar ordna anslutningen till trafik- och transportregistret,
- 5) en redogörelse för hur sökanden och de som utövar ett bestämmande inflytande över en sökande som bedriver verksamhet i bolagsform uppfyller kraven på den verksamhet som ansökan avser.

14 §

Beviljande av besiktningskoncession

Transport- och kommunikationsverket ska bevilja besiktningskoncession om sökanden uppfyller kraven i 7 §.

14 a §

Anmälan om inledande av besiktningsverksamhet

Innehavaren av besiktningskoncession ska innan besiktningsverksamheten inleds på ett besiktningsställe göra en anmälan till Transport- och kommunikationsverket om

- 1) den tidpunkt då verksamheten inleds,
- 2) besiktningsställets läge,
- 3) de lokaler och anordningar som används i besiktningsverksamheten,
- 4) de besiktningstjänster som erbjuds på besiktningsstället,
- 5) besiktningsställets kontaktperson.

Anmälan ska göras senast 14 dygn innan verksamheten inleds. Om innehavaren av besiktningskoncession bedriver besiktningsverksamhet på flera besiktningsställen, ska anmälan göras separat för varje besiktningsställe. Innehavaren av besiktningskoncession ska utan dröjsmål meddela Transport- och kommunikationsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om lämnande av den anmälan som avses i 1 mom. och om dess innehåll.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

3 kap.

Krav på besiktare

15 §

Besiktarnas tillförlitlighet

En besiktare ska vara tillförlitlig.

En person som avses i 1 mom. anses inte heller vara tillförlitlig

3) under högst fem år, om han eller hon genom sin verksamhet av någon annan orsak än de som avses i denna paragraf har orsakat återkallande av besiktningskoncessionen enligt 43 a § 1 mom. 3 punkten, eller

16 §

Beslut om besiktarnas tillförlitlighet

Transport- och kommunikationsverket kan på begäran av en besiktare eller annars vid behov särskilt besluta om en besiktare ska anses vara tillförlitlig. Den som dömts till eller förelagts bötesstraff anses olämplig att utföra besiktningsuppgifter för högst sex månader.

Bestämmelser om besiktares straffrättsliga tjänsteansvar finns i 52 §.

17 §

Krav på besiktares yrkesskicklighet

Av besiktare krävs dessutom för branschen lämplig verkstadserfarenhet eller motsvarande erfarenhet av eller kompetens för fordon samt praktisk erfarenhet av besiktningsuppgifter i anslutning till vidareutbildningen.

19 §

Vidareutbildning för besiktare

Inträdeskravet till utbildningsperioden för lätta fordon i den utbildning i periodisk besiktning som avses i 1 mom. är sex månaders verkstadserfarenhet eller motsvarande erfarenhet av eller kompetens för fordonsbranschen.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

21 a §

Erkännande av yrkeskvalifikationer som har förvärvats utomlands

Det krav på utbildning som avses i 17—19 § uppfylls även av en sökande som har fått ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) om den behörighet som sådana bevis på formella kvalifikationer som har utfärdats i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet medför. Beslutet fattas av Transport- och kommunikationsverket. En utbildningsanordnare som har beviljats vidareutbildningstillstånd enligt 32 § i denna lag och Transport- och kommunikationsverket kan för en sökande ordna sådana lämplighetsprov som avses i 7 § i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

4 kap.

Allmänna krav på besiktningsverksamhet

22 §

Krav på besiktningsställets verksamhet, lokaler och besiktningsanordningar

Besiktningsställets verksamhet ska ordnas så att besiktningarna kan utföras på behörigt sätt och så att det kan säkerställas att besiktningarna är av tillräckligt hög kvalitet.

Som tillräckliga lokaler betraktas sådana lokaler där besiktningar kan utföras på behörigt sätt och oberoende av vädret. Besiktningar kan utföras på behörigt sätt, om det på besiktningsstället finns sådana anordningar och sådan utrustning som lämpar sig för besiktning av de fordon som ska besiktas på besiktningsstället.

Transport- och kommunikationsverket meddelar närmare tekniska föreskrifter om sådana besiktningsanordningar, sådan besiktningsutrustning och sådana lokaler för besiktningsstället som lämpar sig för besiktningsslaget i fråga.

23 §

Opartiskhet i besiktningsverksamhet

Innehavaren av besiktningskoncession ska utföra sådana besiktningstjänster som innehavaren i den i 14 a § avsedda anmälan har meddelat att den erbjuder. Tjänsterna ska erbjudas alla som vill använda sig av dem.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

27 §

Bevarande och utlämnande av besiktningshandlingar

Innehavaren av besiktningskoncession ska sända intyg och andra handlingar som gäller registrerings-, ändrings- och kopplingsbesiktningar till Transport- och kommunikationsverket för bevarande, så snart som möjligt efter avslutad besiktning. Transport- och kommunikationsverket får trots sekretessbestämmelserna med hjälp av teknisk anslutning lämna ut sådana intyg och handlingar samt andra handlingar som behövs för besiktningsverksamhet till besiktningsställena för besiktningsverksamheten.

Innehavaren av besiktningskoncession ska bevara andra än i 1 mom. avsedda intyg och handlingar som gäller besiktning. Handlingar och kontrollintyg som gäller periodisk besiktning bevaras minst två år och övriga handlingar minst femton år.

28 §

Upphörande med besiktningsverksamheten

Om besiktningsverksamheten avbryts eller upphör ska innehavaren av besiktningskoncession på Transport- och kommunikationsverkets begäran sända verket de handlingar och blanketter som direkt ansluter sig till utförande av besiktning. På dessa handlingar tillämpas i övrigt vad som i 27 § föreskrivs om bevarande och utlämnande av besiktningshandlingar.

29 §

Anordnare av vidareutbildning

Den som ger besiktare vidareutbildning ska ha av Transport- och kommunikationsverket beviljat tillstånd att ge vidareutbildning. Transport- och kommunikationsverket beviljar också tillstånd att ordna enskild fortbildning. På anordnare av sådan fortbildning tillämpas det som i denna lag föreskrivs om den som söker vidareutbildningstillstånd och om beviljande av sådant tillstånd.

38 §

Lämnande av uppgifter till tillsynsmyndigheten

Innehavare av besiktningskoncession och vidareutbildningstillstånd ska utan dröjsmål underrätta Transport- och kommunikationsverket om personskillnaderna i fråga om dem som är ansvariga för verksamheten och dem som avses i 9 § samt andra betydande förändringar i verksamheten. Innehavare av besiktningskoncession ska dessutom underrätta verket om förändringar i sina ägandeförhållanden.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

41 §

Kontroll av besiktade fordon

För att övervaka hur ett besiktningssälle utför sina besiktningssuppgifter får Transport- och kommunikationsverket genast efter besiktningen utföra en kontroll av fordonet som motsvarar en besiktning eller en del av den. För att utföra kontrollen får en tjänsteman vid Transport- och kommunikationsverket stoppa fordonet innan det lämnar besiktningssället. Transport- och kommunikationsverket kan som hjälp vid kontrollen anlita en privat tjänsteproducent som uppfyller kraven i 40 § 2 mom. Kontrollen ska utföras så att föraren av det fordon som kontrolleras på nytt orsakas så liten olägenhet som möjligt.

— — — — —

42 a §

Användning av testbil vid tillsynen över besiktningssamheten

Transport- och kommunikationsverket får vid tillsynen över besiktningssamheten använda en testbil som på förhand har försetts med vissa fel. Transport- och kommunikationsverket får föra testbilen till besiktningssällena för besiktning och bedöma kvaliteten på besiktningssällenas besiktningssamhet utifrån de besiktningar som gjorts av testbilen.

För testbilsverksamheten får Transport- och kommunikationsverket i trafik- och transportregistret göra ändringar i testbilens registeruppgifter.

43 §

Varning till innehavare av besiktningsskoncession

Transport- och kommunikationsverket ska meddela innehavaren av besiktningsskoncession en varning, om innehavaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av besiktningsskoncession.

Transport- och kommunikationsverket kan meddela innehavaren av besiktningsskoncession en varning, om det finns grundad anledning att misstänka att innehavaren inte kan säkerställa en tillräckligt hög kvalitet på besiktningssamheten eller har låtit bli att iaktta andra bestämmelser och föreskrifter som gäller besiktningssamheten eller villkoren i besiktningsskoncessionen.

Om grunden för meddelande av varning är sådan att den kan rättas till, ska Transport- och kommunikationsverket innan varning meddelas ge koncessionshavaren möjlighet att inom en rimlig tid avhjälpa bristen eller försummelsen.

43 a §

Återkallande av besiktningsskoncession

Transport- och kommunikationsverket kan återkalla en besiktningsskoncession, om

- 1) innehavaren av besiktningsskoncession trots en varning
- a) inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av besiktningsskoncession,

Betänkande KoUB 37/2018 rd

- b) inte kan säkerställa en tillräckligt hög kvalitet på besiktningsverksamheten, eller
- c) har låtit bli att iaktta andra bestämmelser och föreskrifter som gäller besiktningsverksamheten än de som avser underpunkterna a och b, eller villkoren i besiktningskoncessionen, eller
- 2) det är uppenbart att de brister som upptäckts i besiktningsställets verksamhet inte har avhjälpits inom den tid som anges i 43 b §.

Ett återkallande som grundar sig på 1 mom. 1 punkten underpunkterna b och c meddelas för en viss tid som avvägs enligt hur allvarliga bristerna, överträdelserna eller försummelserna i verksamheten är.

En besiktningskoncession kan återkallas helt och hållet, om en i 1 mom. avsedd brist, överträdelse eller försummelse är allvarlig eller väsentlig och en lindrigare påföljd inte kan anses vara tillräcklig eller om de missförhållanden som avses i 1 mom. 1 punkten underpunkterna b och c inte har avhjälpits inom den tid som anges i 2 mom.

43 b §

Förbud för ett besiktningsställe att utföra besiktningar

Transport- och kommunikationsverket kan i stället för att återkalla en besiktningskoncession förbjuda besiktningar på ett besiktningsställe i högst sex månader, om det på besiktningsstället trots en anmärkning eller varning till innehavaren av besiktningskoncession

1) har godkänts eller underkänts fordon vars samtliga uppenbara fel eller brister inte har beaktats,

2) har underlåtit att iaktta andra bestämmelser och föreskrifter som gäller besiktningsverksamheten än de som avser 1 punkten.

Dessutom kan Transport- och kommunikationsverket helt och hållet förbjuda besiktningar på ett besiktningsställe, om det är uppenbart att en tillräckligt hög kvalitet på besiktningsverksamheten inte kan säkerställas på besiktningsstället.

44 §

Förbud att utföra besiktning samt varning till besiktare

Transport- och kommunikationsverket kan ge besiktaren en varning, om han eller hon vid besiktning har

1) godkänt ett fordon med farliga fel eller brister för användning i trafik,

2) godkänt eller underkänt fordon vilkas samtliga uppenbara fel eller brister inte har beaktats, eller

3) underlåtit att iaktta andra bestämmelser och föreskrifter som gäller besiktningsverksamheten än de som avser 1 eller 2 punkten.

Transport- och kommunikationsverket kan för högst sex månader förbjuda en besiktare att utföra besiktningar, om han eller hon trots en varning förfar på ett sätt som avses i 1 mom.

Betänkande KoUB 37/2018 rd

45 §

Temporära åtgärder på grund av brister i besiktningsverksamheten

Om det är uppenbart att det förekommer väsentliga brister eller missbruk i besiktningsverksamheten hos en innehavare av besiktningskoncession eller en besiktare, kan Transport- och kommunikationsverket temporärt förbjuda innehavaren av besiktningskoncession att bedriva besiktningsverksamhet och besiktaren att utföra besiktningar samt vid behov hindra innehavaren av besiktningskoncession eller besiktaren att använda uppgifterna i trafik- och transportregistret och att registrera uppgifter i datatjänsten. Ett temporärt förbud samt förhindrande av användning och registrering gäller tills ärendet om återkallande av besiktningskoncessionen eller förbudet för besiktaren att utföra besiktningar har avgjorts slutligt med stöd av 43 a eller 44 §. Ärendet ska avgöras utan onödigt dröjsmål.

I 1 mom. avsedda beslut om temporärt förbud och beslut om förhindrande av användning och registrering av uppgifter i datatjänsten ska iaktas även om besvär anförts över besluten.

48 §

Personregisteruppgifter

Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de uppgifter ur straffregistret och trafik- och transportregistret som behövs vid behandlingen av ärenden som gäller beviljande och återkallande av besiktningskoncession, för beslutsfattande enligt 10 och 16 § och för tillsynen enligt 6 kap. Uppgifter om brott får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till en innehavare av besiktningskoncession i samband med de åtgärder som avses i 43 och 43 a § samt i samband med beslut enligt 10 och 16 § till den koncessionssökande eller den person enligt 9 § som begärt beslutet samt till den besiktare som begärt beslutet.

50 §

Vite

Transport- och kommunikationsverket får förena ett åläggande eller förbud som verket har meddelat med stöd av denna lag med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

52 §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på en besiktare i uppgifter i anslutning till besiktningen, på en person som svarar för vidareutbildningsverksamheten för besiktare och en person som ger vidareutbildning i uppgifter i anslutning till vidareutbildningen samt på en person som utför kontroller eller inspektioner enligt 5, 40 och 41 § i uppgifterna i fråga.

Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Betänkande KoUB 37/2018 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

En besiktningskoncession som gäller vid ikraftträdandet av denna lag gäller till och med den 31 december 2019, och besiktningsverksamhet med stöd av en sådan koncession bedrivs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Utskottet föreslår att lagförslag 2—4 i proposition RP 86/2018 rd förkastas.

Utskottets förslag till uttalande

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet noga följer hur reformen fungerar och vilka effekter den får och även hur kvaliteten på besiktningsverksamheten utvecklas, särskilt när det gäller hur tillsynen fungerar, och att statsrådet vidtar åtgärder, om kvaliteten på besiktningsverksamheten inte blir bättre än i dag.*

Helsingfors 31.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonon blå
vice ordförande Markku Pakkanen cent
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mia Laiho saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.